نظرگاه

آرایش سوخت‌رسان‌های امریکا نشانه آماده‌باش یا نمایش قدرت؟

سعید شهرابی فراهانی- تحلیلگر روابط بین‌الملل و حوزه امنیت ملی: تحولات اخیر در آرایش و جابه‌جایی هواپیماهای سوخت‌رسان ایالات‌متحده در حوزه‌های عملیاتی سنتکام و یوکام، از منظر راهبردی قابل‌توجه است. براساس داده‌های OSINT و گزارش‌های منتشرشده درباره وضعیت ۱۹ اوت ۲۰۲۶، در مجموع ۱۸۶ فروند هواپیمای سوخت‌رسان در فهرست موردبررسی قرار گرفته‌اند؛ شامل ۲۷ فروند KC-۴۶A، تعداد ۱۳۹ فروند KC-۱۳۵R و ۲۰ فروند KC-۱۳۵T. این ارقام، در مقایسه با آرایش اعلام‌شده در ۳ اوت، شش فروند کاهش را نشان می‌دهد.

با این حال، اهمیت موضوع صرفا در تعداد هواپیماها خلاصه نمی‌شود. هواپیمای سوخت‌رسان یکی از عناصر کلیدی در طراحی عملیات هوایی گسترده است. جنگنده‌های دوربرد و بمب‌افکن‌ها برای افزایش مداومت پروازی، حفظ زمان حضور در منطقه و اجرای مأموریت‌های طولانی به پشتیبانی سوخت‌رسان‌ها نیاز دارند. بنابراین تغییر در استقرار این هواگردها می‌تواند بخشی از یک روند بزرگ‌تر در زمینه آمادگی، بازآرایی نیروها، رزمایش، پشتیبانی لجستیکی یا حتی سناریوهای احتمالی درگیری باشد.

▣ بازدارندگی یا مقدمه درگیری؟

تمرکز بخشی از این آرایش در اسرائیل، قطر، عربستان سعودی و امارات متحده عربی، از نظر جغرافیایی اهمیت ویژه‌ای دارد. این نقاط به دلیل نزدیکی به حوزه‌های عملیاتی خاورمیانه و برخورداری از زیرساخت‌های نظامی و هوایی، برای پشتیبانی از عملیات‌های منطقه‌ای مناسب هستند. حضور ۱۰ فروند KC-۴۶A در اسرائیل و ۶ فروند در قطر، در کنار تعداد قابل‌توجه KC-۱۳۵، نشان می‌دهد شبکه سوخت‌رسانی امریکا همچنان ظرفیت بالایی برای پشتیبانی از عملیات هوایی در منطقه دارد.

اما باید میان «توانایی انجام عملیات» و «تصمیم برای انجام عملیات» تفاوت قائل شد. وجود ظرفیت سوخت‌رسانی بالا به‌تنهایی به معنای قطعی بودن حمله نیست. ارتش‌ها معمولا برای سناریوهای متعدد، از جمله بازدارندگی، رزمایش، جابه‌جایی نیرو، حفظ آمادگی و واکنش سریع، چنین ظرفیت‌هایی را در دسترس نگه می‌دارند.

از این منظر، کاهش شش فروندی نسبت به آرایش سوم اوت نیز قابل تأمل است. اگر هدف صرفا افزایش فوری ظرفیت تهاجمی بود، انتظار می‌رفت روند کلی الزاما افزایشی باشد. بنابراین عدد ۱۸۶ فروند باید در کنار سایر شاخص‌ها، نه به‌عنوان یک نشانه قطعی، بلکه به‌عنوان یکی از قطعات پازل امنیتی منطقه تحلیل شود.

▣ دیه‌گو گارسیا؛ حلقه‌ای فراتر از جغرافیای خاورمیانه

دیه‌گو گارسیا از مهم‌ترین نقاط پشتیبانی راهبردی امریکا در اقیانوس هند محسوب می‌شود. گزارش مربوط به حضور ۵ هواپیمای سوخت‌رسان، ۶ جنگنده و ۲ فروند P-۸A در این منطقه، همراه با نشانه‌هایی از حضور شناورهای نظامی و پشتیبانی، در صورت صحت داده‌ها، نشان‌دهنده اهمیت استمرار زنجیره لجستیکی امریکا در فاصله‌ای قابل‌توجه از خاورمیانه است.

اهمیت چنین پایگاهی در این است که قدرت نظامی امریکا تنها به پایگاه‌های نزدیک منطقه وابسته نیست. شبکه‌ای از پایگاه‌ها، سوخت‌رسان‌ها، کشتی‌های پشتیبانی و مسیرهای هوایی و دریایی به واشنگتن امکان می‌دهد نیروهای خود را در عمق راهبردی مستقر کرده و در صورت نیاز، ظرفیت عملیاتی آنها را افزایش دهد.

در همین چارچوب، استقرار سوخت‌رسان‌ها در اروپا نیز نباید صرفا با تحولات ایران تفسیر شود. بخشی از هواگردهای مستقر در لهستان با فعالیت‌های جاری ناتو در اطراف بالتیک ارتباط دارند و در شرایط عادی ممکن است در پایگاه‌های دیگری مستقر باشند. این مسئله اهمیت تفکیک تحرکات مرتبط با ایران از تحرکات عمومی امریکا و ناتو را نشان می‌دهد.

▣ جنگ آینده فقط با جنگنده آغاز نمی‌شود

یکی از مهم‌ترین نکات راهبردی این تحولات، نقش لجستیک در جنگ مدرن است. قدرت هوایی بدون سوخت، تعمیرات، مهمات، اطلاعات، ارتباطات و پشتیبانی امکان استمرار ندارد. به همین دلیل، بررسی سوخت‌رسان‌ها گاهی می‌تواند تصویری بهتر از صرفا شمار جنگنده‌های مستقر در یک منطقه ارائه دهد. با این حال، برای ارزیابی احتمال یک عملیات نظامی، باید مجموعه‌ای از شاخص‌ها هم‌زمان بررسی شوند؛ از جمله افزایش پروازهای شناسایی، جابه‌جایی بمب‌افکن‌ها، انتقال مهمات و سامانه‌های پدافندی، تغییر وضعیت ناوهای هواپیمابر و ناوشکن‌ها، افزایش پروازهای فرماندهی و کنترل، تحرکات ماهواره‌ای و همچنین تغییرات در سطح هشدار نیروهای منطقه‌ای. بنابراین، استناد به یک شاخص منفرد می‌تواند به تحلیل هیجانی و نادرست منجر شود.

▣ پیام راهبردی برای ایران

اگر این تحرکات را از زاویه منافع ایران بررسی کنیم، پیام اصلی آن بیش از آنکه «حمله قطعی» باشد، ضرورت آمادگی دائمی و هوشمندی اطلاعاتی است. ایران باید فرض برنامه‌ریزی برای سناریوهای مختلف را جدی بگیرد، بدون آنکه در دام بزرگ‌نمایی یا واکنش‌های شتاب‌زده گرفتار شود.

در جنگ شناختی، ایجاد اضطراب عمومی نیز می‌تواند بخشی از هدف باشد. انتشار مداوم تصاویر هواپیماها، شمارش پروازها و برجسته‌سازی هر جابه‌جایی ممکن است در افکار عمومی این تصور را ایجاد کند که حمله «حتما فردا» رخ خواهد داد. چنین فضایی می‌تواند خود به ابزار فشار روانی تبدیل شود. از این منظر، پاسخ هوشمندانه، نه انکار تهدید و نه تسلیم شدن در برابر فضای هراس، بلکه تقویت رصد اطلاعاتی، تحلیل چندمنبعی، حفظ آمادگی دفاعی و مدیریت دقیق افکار عمومی است.

▣ جمع‌بندی؛ نه هراس، نه غفلت

آرایش گزارش‌شده سوخت‌رسان‌های امریکایی در ۱۹ اوت ۲۰۲۶ نشان‌دهنده وجود ظرفیت قابل‌توجه پشتیبانی هوایی امریکا در حوزه‌های سنتکام و یوکام است؛ اما این داده به‌تنهایی اثبات‌کننده تصمیم قطعی برای حمله به ایران نیست. اهمیت واقعی آن زمانی مشخص می‌شود که در کنار سایر تحرکات نظامی، سیاسی و اطلاعاتی قرار گیرد.

واقعیت راهبردی این است که امریکا و متحدانش شبکه‌ای گسترده برای پشتیبانی از عملیات‌های احتمالی در اختیار دارند. در مقابل، ایران نیز برای مواجهه با فشار نظامی و روانی باید بر تاب‌آوری، آمادگی دفاعی، عمق راهبردی و قدرت تحلیل اطلاعاتی تکیه کند. در برابر نمایش قدرت استکباری، مهم‌ترین سلاح، وحشت نیست؛ شناخت دقیق صحنه، حفظ هوشیاری و جلوگیری از غافلگیری است.

رئیس‌جمهور:

منافع جریان‌هایی در امریکا بر تداوم جنگ است

به‌گفته مسعود پزشکیان، ایران و هند از ظرفیت‌های گسترده‌ای برای گسترش همکاری‌ها در حوزه‌های سیاسی، اقتصادی، علمی، فرهنگی و سایر زمینه‌های موردعلاقه برخوردارند و می‌توان با تقویت همکاری‌های دوجانبه و خنثی‌سازی آثار تحریم‌ها، سطح روابط دو کشور را بیش‌ازپیش ارتقا داد.

به گزارش ایرنا از پایگاه اطلاع‌رسانی ریاست جمهوری، مسعود پزشکیان رئیس‌جمهور کشورمان در حاشیه اجلاس سران کشورهای عضو سازمان همکاری شانگهای و شانگهای پلاس در قزاقستان، در دیدار با نارندرا مودی نخست‌وزیر هند، با قدردانی از همراهی و همکاری دهلی‌نو با جمهوری اسلامی ایران در شرایط جنگ اخیر، بر ضرورت تقویت تلاش‌های دیپلماتیک برای استقرار صلح و امنیت در منطقه تأکید کرد.

رئیس‌جمهور با اشاره به رویکرد جمهوری اسلامی ایران در قبال تحولات منطقه‌ای افزود: از ابتدای آغاز به کار دولت، تلاش ما بر تأمین صلح و امنیت و حل‌وفصل مسائل از مسیر گفت‌وگو و مذاکره استوار بوده است، اما متأسفانه امریکایی‌ها به جای بهره‌گیری از سازوکارهای دیپلماتیک، مسیر جنگ، ناامنی و تحمیل اراده از طریق زور را در پیش گرفته‌اند.

پزشکیان با تأکید بر اینکه جمهوری اسلامی ایران هیچ‌گاه از جنگ استقبال نمی‌کند، خاطرنشان کرد: مسئولیت ما ایجاب می‌کند مردم را از خطر و ناامنی دور کنیم و زمینه را برای دستیابی آنها به صلح، آرامش و امنیت فراهم آوریم.

رئیس‌جمهور با اشاره به توافقات صورت‌گرفته در مسیر حل مسائل، افزود: جمهوری اسلامی ایران به تعهداتی که در چارچوب توافقات پذیرفته است پایبند بوده، اما متأسفانه طرف امریکایی به تعهدات خود عمل نکرده است. با این حال، ما همچنان تلاش می‌کنیم مسیر توافق و تفاهم را محقق کنیم و بر این باوریم که ادامه جنگ نه به نفع ما، نه به سود منطقه و نه در راستای منافع بشریت است.

پزشکیان با بیان اینکه عقل و منطق حکم می‌کند از جنگ و جنگ‌طلبی پرهیز کنیم، تصریح کرد: متأسفانه در داخل امریکا جریان‌هایی وجود دارند که منافع خود را در تداوم جنگ می‌بینند و خواهان استمرار درگیری‌ها هستند؛ اما ما معتقدیم باید با تقویت اراده‌های صلح‌طلبانه، در مسیر صلح، ثبات و امنیت حرکت کرد.

رئیس‌جمهور در ادامه با اشاره به جایگاه و ظرفیت‌های مهم هند در منطقه و جهان و همچنین پیوندهای عمیق تاریخی و فرهنگی میان دو ملت، از نخست‌وزیر هند خواست از ظرفیت ارتباطات خود با طرف‌های مختلف برای کمک به بازگشت آنان از مسیر جنگ و خونریزی به مسیر گفت‌وگو و توافق استفاده کند.

پزشکیان با تأکید بر اینکه خواست و اراده عقلای منطقه و جهان، صلح، امنیت، آرامش و پرهیز از جنگ است، اظهار کرد: بر این باوریم که راهکار مسائل موجود، گفت‌وگو و همکاری است و باید همه ظرفیت‌ها برای جلوگیری از گسترش ناامنی و درگیری به کار گرفته شود.

رئیس‌جمهور همچنین با اشاره به روابط دیرینه و دوستانه جمهوری اسلامی ایران و هند، بر آمادگی تهران برای توسعه و تعمیق مناسبات دوجانبه در تمامی زمینه‌ها تأکید کرد.

پزشکیان ادامه داد: ایران و هند از ظرفیت‌های گسترده‌ای برای گسترش همکاری‌ها در حوزه‌های سیاسی، اقتصادی، علمی، فرهنگی و سایر زمینه‌های موردعلاقه برخوردارند و می‌توان با تقویت همکاری‌های دوجانبه و خنثی‌سازی آثار تحریم‌ها، سطح روابط دو کشور را بیش‌ازپیش ارتقا داد.

رئیس‌جمهور با اشاره به تلاش‌های امریکا و رژیم صهیونیستی برای ایجاد محدودیت و مانع در مسیر همکاری‌های جمهوری اسلامی ایران با دیگر کشورها، تصریح کرد: به‌رغم فشارها و محدودیت‌هایی که تلاش می‌شود در مسیر روابط ایران با دیگر کشورها ایجاد شود، تهران آمادگی دارد همکاری‌های خود با هند را در عرصه‌های مختلف گسترش دهد.

پزشکیان همچنین بر ضرورت تقویت ارتباطات و رایزنی‌های میان مسئولان دو کشور تأکید کرد و گفت: با اهتمام و حمایت جنابعالی می‌توانیم ارتباطات میان دو کشور را بیش‌ازپیش تعمیق بخشیده و زمینه‌های جدیدی برای همکاری فراهم کنیم.

نخست‌وزیر هند نیز در این دیدار با ابراز خرسندی از ملاقات با رئیس‌جمهور اسلامی ایران، اظهار کرد: در دوران سخت اخیر تلاش کردیم همکاری و ارتباطات خود با ایران را استمرار بخشیده و حفظ کنیم.

نارندرا مودی با اشاره به تجربیات و دیدگاه‌های دکتر پزشکیان در زمینه صلح و امنیت افزود: با شناختی که از شخصیت جناب‌عالی پیدا کرده‌ام، شما فردی صلح‌دوست هستید و باور دارم می‌توانید در مسیر تحقق صلح نقش مؤثری ایفا کنید. مطمئنم تلاش‌های شما در نهایت به نتایج مطلوب منجر خواهد شد.

نخست‌وزیر هند با تأیید دیدگاه رئیس‌جمهور کشورمان درباره وجود جریان‌هایی که منافع خود را در تداوم جنگ می‌بینند، گفت: با شما موافقم که عده‌ای منافع خود را در جنگ می‌بینند، اما ما باید تلاش‌های خود را برای استقرار صلح مضاعف کنیم. باور و اعتقاد من این است که در نهایت صلح و امنیت فائق خواهد آمد.

ناندرا مودی همچنین با اشاره به پیشینه تاریخی و تمدنی روابط ایران و هند اظهار کرد: ایران و هند دارای روابطی کهن و ریشه‌دار هستند و تمدن‌های دو کشور طی قرن‌ها با یکدیگر پیوند داشته‌اند. این پیشینه و ارتباطات تاریخی و فرهنگی می‌تواند پشتوانه ارزشمندی برای توسعه همکاری‌های دو کشور در بخش‌های مختلف باشد.

رئیس‌جمهور اسلامی ایران و نخست‌وزیر هند در این دیدار همچنین آخرین وضعیت همکاری‌های دوجانبه در حوزه‌های مختلف را مورد بحث و بررسی قرار دادند.

همکاری‌های حمل‌ونقلی و دریایی، تحولات مرتبط با تنگه هرمز و همچنین روند همکاری‌ها در بندر چابهار از جمله مهم‌ترین محورهای مورد گفت‌وگوی دو طرف در این دیدار بود. طرفین بر اهمیت بهره‌گیری از ظرفیت‌های موجود برای توسعه مناسبات اقتصادی و تجاری و تقویت همکاری‌های راهبردی میان جمهوری اسلامی ایران و جمهوری هند تأکید کردند.

عراقچی:

به دنبال احقاق حقوق مردم در رابطه با جنگ هستیم

وزیر امور خارجه ایران که برای شرکت در اجلاس شانگهای و شانگهای پلاس به بیشکک سفر کرده است، گفت کشورهای عضو شانگهای باید مواضع متحدی در برابر تحولات منطقه داشته باشند.

به گزارش ایسنا، سیدعباس عراقچی، وزیر امور خارجه کشورمان، با تشریح اهداف ایران از حضور در نشست سران کشورهای عضو سازمان همکاری شانگهای، گفت: طبیعی است که ایران در این نشست، ابتدا به دنبال احقاق حقوق مردم در ارتباط با جنگ و درگیری‌های اخیر باشد.

وی افزود: منطقه، منطقه‌ای متلاطم است و کشورهای عضو سازمان همکاری شانگهای باید در خصوص تحولات و شرایط منطقه هم مطلع باشند و هم مواضع درست و متحدی برای مقابله با این شرایط اتخاذ کنند.

اژه‌ای:

امریکا بزرگ‌ترین تروریسم دولتی دنیاست

حجت‌الاسلام والمسلمین محسنی‌اژه‌ای، دوشنبه ۹ شهریور، طی سخنانی در نشست شورای‌عالی قوه قضاییه، ضمن تبریک مجدد میلاد با سعادت حضرت ختمی مرتبت، محمد مصطفی (ص) و امام جعفر صادق (ع) اظهار کرد: علی‌رغم همه توطئه‌های دشمنان و دروغ‌پردازی‌ها و شایعه‌پراکنی‌های آنان، آحاد ملت و مسئولان دلسوز نظام، در برابر دشمن، متحد و یکصدا هستند؛ ما هرگز در مقابل امریکا کوتاه نخواهیم آمد و تا آخر ایستاده‌ایم؛ این موضع مشترک و یکدلانه‌ی همه مردم و مسئولان است؛ دشمن محاسبات اشتباه نکند و در خیال خام شکل‌گیری تفرقه در کشور نباشد.

▣ ایران در برابر دشمن کوتاه نمی‌آید

رئیس قوه قضاییه با اشاره به پاسخ کوبنده شب گذشته سپاه و ارتش به متجاوزان امریکایی که به جزیره لارک حمله کرده بودند، گفت: شب گذشته، پس از شرارت و تجاوز امریکایی‌های کودک‌کش، نیروهای مسلح ایران اسلامی، بلافاصله پاسخ کوبنده‌ای دادند و سپاه و ارتش مقتدر محل استقرار ادوات و جنگنده‌های دشمن در چند پایگاه امریکایی در منطقه را درهم کوبید. دشمنان بدانند که ایران اسلامی اکنون از هر زمان دیگری، آمادگی بیشتری برای رویارویی با متجاوزین دارد.

رئیس دستگاه قضا با هشدار به دشمن و اذناب او که در سودای تدارک اقدامات ضدامنیتی هستند، به آمادگی بالا بخش‌های متولی تحکیم امنیت کشور اشاره کرد و بیان کرد: دشمن از طریق مزدورانش در داخل در سودای مخدوش کردن امنیت مردم ما و راه‌اندازی آشوب، به سر می‌برد؛ در صورت وقوع چنین خبط و خطایی از ناحیه دشمن، پاسخ محکمی به او و مزدورانش می‌دهیم؛ دشمنان و مزدوران و اذناب آنها بدانند که نیروهای اطلاعاتی، امنیتی و انتظامی ما در بالاترین سطح آمادگی قرار دارند و قوه قضاییه نیز در حوزه محاکمه و مجازات عناصری که بخواهند امنیت مردم و کشور را مخدوش کنند، قاطعانه‌تر از هر زمان دیگری عمل خواهد کرد.

▣ تأکید اژه‌ای بر وحدت و پرهیز از چندصدایی

رئیس عدلیه، در ادامه، ضمن تاکید بر انسجام و یکصدایی ملت و حاکمیت در باب موضوعات کلان و احتراز از اختلاف و تشتت در این حوزه‌ها، گفت: در باب موضوعات و مسائل کلان، از جمله مقابله با دشمن، تحکیم امنیت و حفظ مصالح و منافع ملی، همه آحاد ملت و مسئولان، یکدل و یکصدا هستند. ایضا همه مردم و مسئولان یکصدا و متحد هستند که باید از اقتصاد و سرمایه‌گذاری مولد حمایت کرد و موانع تولید و مشکلات معیشتی را برطرف کرد.

شایان ذکر است، رئیس عدلیه در بخش دیگری از سخنانش در نشست امروز ضمن اشاره به هشتم شهریور، روز گرامیداشت شهدای دولت و روز مبارزه با تروریسم، ضمن گرامیداشت یاد و خاطره شهیدان رجایی، باهنر، رئیسی، خطیب، نصیرزاده و سایر شهدای دولت و ایضاً شهدای شاخصی که در شهریورماه به فیض شهادت نائل آمدند، از جمله شهید قدوسی که یک نیروی دلسوز و معلم بود، گفت: امریکا بزرگترین تروریسم دولتی دنیاست و ایضاً بزرگترین حامی تروریسم نیز در جهان محسوب می‌شود؛ منافقین کوردلی که در اوایل انقلاب بهترین فرزندان ایران اسلامی و مردم عادی را به شهادت رساندند، اکنون تحت لوای امریکا در مغرب زمین روزگار می‌گذرانند. دنیا فراموش نکند که بیش از ۲۰ هزار تن از مردم ایران قربانی تروریسمی هستند که منشاء و حامی آن امریکا بوده است.

فرمانده قرارگاه مشترک پدافند هوایی خاتم الانبیا(ص):

ایران پیروز قاطع نبرد با امریکاست

فرمانده قرارگاه مشترک پدافند هوایی خاتم الانبیاء (ص) گفت: جمهوری اسلامی ایران با تکیه بر ارزش‌ها، توان درون‌زا و محوریت ولایت، پیروز قاطع میدان نبرد است. به گزارش مهر، امیر علیرضا الهامی فرمانده قرارگاه مشترک پدافند هوایی خاتم الانبیا (ص) کشور و نیروی پدافند هوایی ارتش دوشنبه ۹شهریور در آیین تجدید میثاق فرماندهان نیروی پدافند هوایی ارتش با آرمان‌های امام (ره) که به مناسبت فرارسیدن دهم شهریور سالروز تشکیل قرارگاه پدافند هوایی خاتم‌الانبیاء (ص) با آرمان‌های امام خمینی (ره) برگزار شد، این روز تاریخی و بزرگ را یادگار امام شهید و تبلور انسجام و وفاق ملی دانست و اظهار داشت: امیدوارم در انجام وظایف، همگی بتوانیم آنچه را که در شأن نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران و ملت بزرگ ایران است، به شایستگی به انجام برسانیم.

امیر الهامی تصریح کرد: تعالیم عالیه اسلام و آنچه از خط سرخ شهادت آموخته‌ایم، ما را در مسیر ولایت و زیر پرچم ولایت گرد هم آورد و با هدف واحد حراست و صیانت از ایران اسلامی عزیز، چنان قدرتی به ملت‌های جهان نشان دادیم که امروز همگان از این انسجام، وفاق و همدلی متعجب هستند.

فرمانده نیروی پدافند هوایی ارتش با اشاره به مقاومت ملت ایران در برابر جبهه استکبار خاطرنشان کرد: تمام کفر با تمام توان آمد تا نقشه‌های مذبوحانه و خواب‌های آشفته خود را علیه جمهوری اسلامی ایران اجرا کند، اما جمهوری اسلامی ایران زیر پرچم ولایت با مردم شریف و نیروهای مسلح مقتدر و رهبری شجاع، چنان مقاومتی از خود نشان داد که امروز به اذعان کارشناسان نظامی دنیا، پیروز قاطع این میدان نبرد است.